

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislakiin (HE 114/2022). Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokkatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työntekijän oleskelulupahakemuksia keskitetysti käsittelevät TE-toimistot tarvitsevat työvoiman saatavuuden arvioinnin tueksi ajantasaiset alueelliset linjaukset niiltä alueilta, joilla työnteko tapahtuu.

Työntekijän oleskelulupa myönnetään kaksivaiheisesti. TE-toimisto tekee työntekijän oleskelulupahakemukseen osapäätöksen ja Maahanmuuttovirasto lopullisen päätöksen. TE-toimiston osapäätös perustuu kokonaisharkintaan, joka sisältää työvoiman saatavuuden, työsuhteen ehtojen sekä työnantajan ja työntekijän edellytysten arvioinnin.

Työvoiman saatavuus eri ammatti- ja toimialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueella, huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta.

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli vuoden 2023 joulukuussa 11,9 %, mikä on 1,5 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2023 joulukuussa 11,2 %. Lomautettuja on Pohjois-Savossa yli 60 % enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Useilla toimialoilla osaavan työvoiman saatavuus on kuitenkin edelleen haasteellista. Työvoimapula-aloja ovat erityisesti sote-ala (lähi- ja sairaanhoitajat ja sosiaalityöntekijät) ja ICT-ala (sovellussuunnittelijat), mutta kysyntää kohdistuu lähes kaikille toimialoille. Ylitarjontaa esiintyy erityisesti rakennuskohteiden aloitusmäärien vähentymisen ja heikon suhdannetilanteen vuoksi talonrakentajissa, kirvesmiehissä, rakennussähköasentajissa, putkiasentajissa ja rakennusmaalareissa. Myös kuorma-autonkuljettajien kysyntä on hiipunut. Rakennusalan työvoiman kysyntä palaa normaaliseksi rakennuskohteiden aloitusmäärien kasvaessa, jonka jälkeen alalla voi esiintyä pulaa osaavasta työvoimasta. Syyskuun ja joulukuun välisenä aikana 2023 aikana Pohjois-Savon TE-toimistoon ilmoitettiin uusia avoimia työpaikkoja noin 9 500, mikä on 28 % edellistä vuotta vähemmän. Työ- ja elinkeinoministeriön laatiman tilaston mukaan Pohjois-Savossa 42 % työvoimaa etsineistä toimipaikoista koki rekrytointiongelmia vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä. Neljän viimeisimmän vuosineljänneksen rekrytointiongelmien keskiarvo Pohjois-Savossa on 43. Ennusteisiin liittyy lyhyellä tarkasteluvälillä epävarmuutta yleisen taloustilanteen takia. Työvoiman kysynnän ennustetaan kuitenkin kasvavan vuoden 2024 aikana ja työttömyyden kasvu osoittaa tasaantumisen merkkejä. Työvoiman tarjonnan osaamisprofiili on haasteellinen kysynnän kannalta. Kohtaanto-ongelmaa esiintyy erityisesti majoitus-, ravitsemis- ja matkailupalvelut toimialan ammattiteissa.

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta [tyomarkkinatori.fi](https://www.tyomarkkinatori.fi) sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. TE-toimisto ottaa harkinnassaan huomioon koko EU-/ETA-alueen hakijat. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat, joita voidaan

alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuusselvitystä.

Alueellinen linjaus

Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus on alueella vaikeutunut. Hakemusta käsiteltäessä voidaan työntekijän oleskeluluvan myöntämistä puoltaa ilman, että työpaikka on julkisesti haussa.

Ammattiala	Ammattiluokka	Ammattinimike ja poikkeukset
2 Erityisasiantuntijat	21 Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijat 25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat 26 Lainopilliset, sosiaalialan ja kulttuurialan erityisasiantuntijat	2153 ICT-alan erityisasiantuntijat 2511 Sovellusarkkitehdit 2512 Sovellussuunnittelijat 2513 Web- ja multimediatekijät 2514 Sovellusohjelmoijat 2521 Tietokantasuunnittelijat ja -vastaavat 26351 Sosiaalityöntekijät ym.
3 Asiantuntijat	31 Luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntijat 32 Terveystieteiden asiantuntijat 35 Informaatio- ja tietoliikenneteknologian asiantuntijat	3135 Metallien jalostuksen prosessinhoitajat 3212 Bioanalytikot (terveydenhuolto) 3221 Sairaanhoitajat ym. (sisältää 32211 Sairaanhoitajat ja 32212 Terveystieteidenhoitajat) 3222 Kätilöt 351 Informaatio- ja tietoliikenneteknologian teknikot sekä käyttäjätukihenkilöt (sisältää 3511 Käytön operaattorit, 3512 Käytön tukihenkilöt, 3513 Tietoverkkoteknikot ja 3514 Webmasterit ja -teknikot)
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	42 Asiakaspalvelutyöntekijät 44 Muut toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	4222 Puhelinpalveluneuvoajat 4412 Postinkantajat ja -lajittelijat
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	51 Palvelutyöntekijät 53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	5120 Ravintola- ja suurpalvelutyöntekijät 5131 Tarjoilijat 5321 Lähihoitajat (kaikki ammattinimikkeet) 5322 Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym. 62 Metsä- ja kalatalouden työntekijät	61112 Peltoviljelytyönjohtajat ja -työntekijät 61131 Puutarhurit ja kasvihooneviljelijät 61132 Puutarha- ja

		kasvihuonetyönjohtajat ja -työntekijät 61214 Maatalouslomittajat 6210 Metsurit ja metsätyöntekijät
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	7212 Hitsaajat ja kaasuleikkaajat 7223 Koneenasettajat ja koneistajat 7231 Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat (sisältää 72312 Asentaja, raskas autokalusto)
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	81 Prosessityöntekijät 82 Teollisuustuotteiden kokoonpanijat	8121 Metalliteollisuuden prosessityöntekijät 8160 Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät 8211 Konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat
9 Muut työntekijät	91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät 92 Maa-, metsä- ja kalatalouden avustavat työntekijät 94 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät 96 Katujen puhtaanapidon ja jätehuollon työntekijät ym.	911 Koti-, hotelli- ja toimistosiiivoajat ym. (kaikki ammattinimikkeet, pois lukien 91123 Sairaala- ja laitosapulaiset ja 91124 Päiväkotiapulaiset) 9211 Maanviljelyn avustavat työntekijät 9214 Avustavat puutarhatyöntekijät 9412 Avustavat keittiötyöntekijät 9621 Sanomalehtien jakajat, lähetit ja kantajat

3) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston verkkosivut:

www.migri.fi

TE-toimiston työlupapalvelut, valtakunnallinen verkkosivu:

<https://toimistot.te-palvelut.fi/tyolupapalvelut>

Ammattialojen ISCO-luokitus:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

4) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: 1.3.–30.11.2024

Voimassaoloa on jatkettu prosessien yhtenäistämiseksi Työvoimabarometrin tiedonkeruun kanssa.

Lisätietoja

Pohjois-Savon ELY-keskus:

- maahanmuuttopäällikkö Lisbeth Mattsson, p. 0295 026 597 ja
- tutkija Jaakko Honkalampi, p. 0295 026 237

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Työlupa-asiat käsitellään valtakunnallisesti, ilman alueellisia toimivaltarajoja:

Neuvonta ja muut yhteydenotot: tyoluvat@te-toimisto.fi

Palvelunumero (ma–to klo 9–11): 0295 040 019

Kuopiossa 29.8.2024

Jan Blomberg
E-vastuualueen johtaja

Lisbeth Mattsson
Maahanmuuttopäällikkö

Tämä asiakirja POSELY/2093/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/2093/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mattsson Lisbeth 29.08.2024 10:59

Ratkaisija Blomberg Jan 29.08.2024 17:41